

10.–13. november 2016

MardiLaat

Saku Suurhallis

Meie rahvarõivaist mõeldes

Rahvarõivas on tundlik ja tundeüllane teema. Nii on see olnud läbi aegade.

Tänapäeval käsitleme rahvarõivana peamiselt 19. sajandi pidulikku talupojarõivastust. Enese kirikusse, peole või pulma ehtimine oli seotud uhkuse ja väärikusega, enese näitamise ja enesest lugupidamisega. Aga ka üksteise ületrumpamise, traditsioonide austamise ning salamisi oma käekäigu mõjutamisega.

Samas pole rahvariided pelgalt toredad rõivatükid ja ihukatted – särigid – seelikud – kuued – kübarad – põlled – pastlad ja muu –, vaid neil on alati olnud suurem ja sügavam tähendus. See on kui meie verre peidetud salakood, mis kõneleb püsimisest, juurte tähtsusest, vajadusel vastupanust. Rahvarõivastel on imepärane vägi inimesi ühte koondada. Neis kätkeb tugev ISE olemise soov – miks siis muidu on nad nii olulised rasketel, pöördelistel aegadel või ka siis, kui ei taheta suurde maailma lahustuda. Nad on tükike meie maast, selle hingest ja ajaloost.

Kindlasti on iga inimene kõige kaunim just oma maa traditsioonilist rõivast kandes, see lööb selja sirgu ja paneb ka kõige tagasihoidlikumad särama. Nii saame tänagi jätkuvalt tuge tihedalt ümber keha mähitud vööde salakeelest, seelikutriipude rõõmsast värvipillerkaarrest, tanulintide helkivast siidist, villaste kuubede raskusest, kindakirjadest ja sokimustritest, peentest piludest ja tikanditest, hõbeda helinast.

Eriliselt väekad ja tähendusrikkad on ise, oma kätega valmistatud rahvarõivad. Sellisel puhul jäävad kandjat ümbritsema tema enese kätesoojus ning iga piste, pilu või õmblusega talletunud mõtted, püüdlused ja igatsused. Iseendale ja oma lähedastele valmistatud rõivad on tulvil armastust, soovi olla parim, kauneim, osavaim. Neis peegeldub uhkus oma kodu ja päritolu üle. Just sellised, põlvest põlve edasi antud rõivad moodustavad meie muuseumikogude raudvara ning on tore mängida mõttega, et tänastestki tegijatest saavad ühel päeval esiemad, keda mäletatakse just nende käetöö kaudu. Et hoolsasti valmistatud imekaunist näputööd imetletakse ja hoitakse veel ka siis, kui mõni kallisasi on juba päris tuhmiks pleekinud või viledaks kulunud.

Võime uhkusega nentida, et huvi rahvarõivaste valmistamise ja kandmise, aga ka laiemalt esivanemate pärandi vastu kasvab iga aastaga. Nii püsib kindlalt ka aegadeülene sild, millel seotakse kokku kunagi olnute, tänaste olijate ja tulevikus tulijate käed.

Maret Tamjärv

Rahvarõiva nõuandekoda
Laadaplats nr 12
Rahvarõivaalane koolitus:
rahvarõivad.folkart.ee

Meister ja modell Mari Lepik. Valmistab rahvarõivad endale ja perele Saaremaa rahvarõiva koolitusel aastatel 2014–2016. Foto: Sandra Urvak

XX MARDILAAT

Alustame taas maakonnapäevadega.

Käsitöö-Ööl ja laupäeval tähelepanu keskmes Saare maakond.

Mardilaada parimad 2015

Parim toode

Kagu Kudujad OÜ, Külli Jacobson

Laadaplatsil koht nr 118

Küllid kindad on värvilised, silmapaistvad, hästi kootud. Tema kirikindad kannavad märgist *Tunnustatud Eesti Käsitöö*. Kagu Kudujate tooteid kandes ei jää keegi märkamatuks. Mustrid ja värvid paistavad kaugele silma – tihe kude kaitseb külma eest.

Parim meister

Puulased ja Tohtlased

Laadaplatsil koht nr 16

Selles seltskonnas oli meistreid rohkem kui üks. Sellele platsile olid kogunenud puu-, paberi-, tohu- ja põhutöö tegijad – Andres Rattasepp, Meelis Kihulane, Joel Roos, Kairi Orav, Liina Meeta Kuusk ja Margus Rebane. Väljapanek väärtustas meistrit ja tema tööd.

Parim väljapanek

Koordikamber, Monika Hint

Laadaplatsil koht nr 82

Koordikambris valmivad luust ja nahast unikaalsed esemed, kukrud, nõelad, prossid jne. Tooted on erinäolised ja ürgsed. Monika väljapanek oli Mardilaadal unikaalne, aja rütmis kaasa tiksuv kiik ja selle ümber ehe käsitöö.

Tunnustatud Eesti Käsitöö märgi tooted Mardilaadal

Haapsalu käsitööselts MTÜ, traditsiooniline Haapsalu sall ja rätik, laadaplats nr 184.

Ruut ja Triip OÜ, rahvuslike rõivaste sari *Varjud ja triibud*, laadaplats nr 147.

Ullaline OÜ, setu pitsi ainetel loodud rõivad ja aksessuaarid, laadaplats nr 78.

Kagu Kudujad OÜ, rahvumustrites kirikindad, laadaplats nr 118.

Katre Arula FIE, kindakirja tehnikast inspireeritud tooted, laadaplats nr 96.

Kodukäsitöö OÜ, rahvuslikud kampsunid, laadaplats nr 71.

Teopaik OÜ, roositud kudumid, laadaplats nr 12.

Sirje Raudsepp FIE, Kadrioru karud, laadaplats nr 126.

Vildiveski OÜ, toodeteperekond KOE, laadaplats nr 171.

Villapai OÜ, Eesti maalamba- ja alpakavillast tooted lastele, laadaplats nr 154.

<http://folkart.ee/tunnustatud-kasitoo/margi-saajad>

Õnnitleme!

Margit Mehilane

Käsitööettevõtja 2016

Setomaa rahvarõivameister

Laadaplatsil koht nr 193.

Uus Toode Mardilaadal 2016

Helmejakk ja Helmevest

Viru Käsitöö Salong, autor Kersti Loite

Laadaplatsil koht nr 152.

Helmejakk ja -vest on valmistatud 100 % villasest materjalist. Revääridel kaunistatud helmereaga, mille eeskujuks on Viru-Jaagupi kihelkonna rahvariites mehe pikk-kuue nööpkaunistused.

www.aale.ee

Kirevarrelised labakud

Kagu Kudujad OÜ, Külli Jacobson

Laadaplatsil koht nr 118.

Poolpikad mantlivarrukad võimaldavad demonstreerida pikemate randmeosadega kaineid ja silmatorkavaid kindaid. Kirevarrelised labakud on loodud trenditeadlikule naisele, kes väärtustab peent käsitööd. Kasutatud mustrid on kõik Eesti vanad kirikindamustrid.

www.NordicKnitters.com

KaguKudujad.blogspot.com

www.facebook.com/Estonian-Mittens

www.etsy.com/shop/NordicMittens

Eksperimentaaltehnika valminud kleidikolleksioon „Sõlelugu“

Katre Meistrikoda OÜ,

autor Katre Arula

Laadaplatsil koht nr 96.

Kleite kaunistavad sõlgesid meenutavad ornamendid, mis on valminud autoritehikas „nööbid peidus“. Mitmete kangakihtide vahele õmmeldud nööbid ja paksust vildist detailid moodustavadki SÕLE-LOO.

www.facebook.com/KatreMeistrikoda

Vormsi meretek

Vormsi Käsitöö Selts,

autor Marju Tamm

Laadaplatsil koht nr 76.

Selle teki inspiratsiooniks on vanad vormsi meretekid. Meretekid olid kootud läbivillasena, kasutatud oli tumedat ja heledat naturaalselt värvi lõnga. Tekkide servad on palistatud punase ja kollase laisalõngaga ning mõningatel tekkidel on olnud minimalistlikud tikandid. bindbongen.blogspot.com

Smalland nukumajad

Masha OÜ, autor Laura Pählapuu

Laadaplatsi koht nr 158.

Smallandi maailm kujutab endast Rootsi stiilis nukumaju ja imepikesi mööblitükke. Toodete disain lähtub rannarootslaste kodudest. Smallandi mänguasjad on unikaalsed, käsitsi valmistatud ja naturaalsetest materjalidest.

www.facebook.com/smallandhouses

Rahvusmuustriline kaelussall

Villapai OÜ

Laadaplatsil koht nr 154.

Ühendamiseks uut ja vana valmis kaelussall, mis kannab Muhu muustrit, kuid on kootud hoopiski alpaka villast, voodriks bambusviskoos. Toode toob kokku moodsa aja inimesed ning meie esivanemate mustrid.

www.villapai.ee

www.facebook.com/villapai/

PROGRAMM

Esinejad Mardilaadal

XX Mardilaadal taastame maakonnapäeva! Selle aasta peaesineja on Saaremaa ja Muhumaa.

Neljapäev, 10. november

- 12.30 Mardilaada avamine
13.30 Vallo Rajasaare ja sõbrad
13.50 Viljandi Kultuuriakadeemia pärimusmuusikud
15.15 Vallo Rajasaare ja sõbrad
15.45 Viljandi Kultuuriakadeemia pärimusmuusikud
16.30 LiULI
17.15 Söepõletajad
Täistundidel käsitöömeistrite tutvustused!

Reede, 11. november

- 11.00 Kutsekoolide tutvustus
13.15 Tabasalu kanneldajad
14.15 Sassiku Sokid
15.15 Tuuleviil
16.15 Pärnumaa Rahvarõivakool
16.30 Leesikate pillimehed
Täistundidel käsitööliste tutvustused!
18.00 Käsitöö-ÕÕ
Mardisandid
Avasõnad Saare maavanem Kaido Kaasik
Sõrulased Ammuker
Rahvarõivakoolis valminud rõivakomplektide esitlus.
Maret Soorsk, Saaremaa Muuseum
Etnomoodi esitleb tantsuteater Tee Kuubis
20.00 Ivo Linna ja Anti Kammiste

Laupäev, 12. november

- 12.00 Muhu rahvariie vanasti ja tänapäeva rõivaste detailides, tutvustab ja kommenteerib Muhu muuseumi juht Meelis Mereäär, Muhu muuseumi juht
13.00 Ain Hannus – löötspill, Urmas Rahnik - lööts
14.00 Löötsmoorikud - rahvamuusikaansambel Muhust
15.00 Muhu kannelnaiste folkloorirühm Uijee
16.00 Löötsmoorikud - rahvamuusikaansambel Muhust
17.00 Muhu muusikute ühismuuseumi esitlus
18.00 Ain Hannus - lööts, Urmas Rahnik - lööts

Etteastete vahepeal intervjuud Saare maakonna käsitöömeistritega.

Pühapäev, 13. november

- 11.15 Reevele
12.15 Harju KEK kapell
13.15 Leigarite laulurühm
14.15 Lätte Veetallajad
15.30 Mardilaada lõpetamine

Uksed suletakse kell 16.00.

Korraldajal on õigus teha muudatusi programmis nii esinejate kui kellaaegade osas.

Ametikoolid Mardilaadal

Reedel kell 11.00 tutvustavad ametikoolid suurel laval oma töid ja tegemisi.

Disaini ja käsitöö valdkonnas õpetavad erinevaid käsitöötehnikaid seitse kutsekooli:

- Tallinna Kopli Ametikool:-tekstiilitöö, puu-käsitöö, sepp, nahkkäsitöö valmistaja.
- Haapsalu Kutsehariduskeskus: tekstiilitöö, kangakudumine, silmuskudumine
- Kuressaare Ametikool: tekstiilitöö, nahatöö, keraamika, tekstiilitöö valmistaja kangakudumise alal
- Olustvere Teenindus ja Maamajanduskool: tekstiilkäsitöö, keraamik, klaasipuhuja assistent, kangakudumine, masinkudumine
- Räpina Aianduskool: tekstiilkäsitöö
- Vana- Vigala Tehnika- ja Teeninduskool: sepp, looduskivi ehituslik- ka kunstiline kasutamine

- Ida Virumaa Kutsehariduskeskus Sillamäe õppekoht: tekstiilitöö

Õpe toimub kooliti erinevalt. Osades koolides õpetatakse põhikoolijärgseid õpilasi ja teistes täiskasvanuid õpilasi. Käsitöö õpe koolides on jõudnud heale tasemele, mida näitavad ka kutse kvalifikatsiooni eksamite tulemused.

Aga endiselt vajavad kutsekoolid praktikakohti, mille leidmine on läinud aasta aastalt lihtsamaks, kuid häid pakkumisi on endiselt vähe.

Siit meie kutsekoolide üleskutse: Hea ettevõtja, FIE, käsitöömeister. Kui sul on valmisolek võtta endale praktikant, siis anna endast sinule sobivale koolile teada. See on koolidele ja käsitöö arengule Eestis suureks abiks.

REKLAAMID JA INFO

XXI Mardilaat toimub 16.-19. november 2017. aastal

Näitused Rahvakunstigaleriis Pikk 22, 2016 aastal:

- 1.11–21.11 Eesti valge. Anu Pink ja Siiri Reimann
22.11–12.12 Kits kärneriks. Lembe Maria Sihvre
13.12–2.01.2017 Hammõ sisse minek. Seto Käsitüü Kogo

Rahvusliku käsitöö müük ja käsitöökeskused:

EESTI KÄSITÖÖ MAJA
Pikk 22, Tallinn

ALLIKAMAJA KÄSITÖÖ
Lühike jalg 6a, Tallinn

EESTI KÄSITÖÖ KODU
Vene 12, Tallinn

Mardilaada toetajad ja koostööpartnerid:

Meistrite esitlus Eesti Käsitöö Kodus

1. detsember (Vene 12 kell 16.00) Tõstamaa käsitöömeistrid

3D kultuur – loominguõhtu
7. detsember (Vene 6, kell 18.00)
Laura Šmideberga klaasitööd

Mardilaada toimikond

Liina Veskimägi-Iliste, Liivi Soova, Maiken Mündi, Katrin Lük, Anu Randmaa, Lembe Maria Sihvre, Liis Burk, Katre Tamp

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit
www.folkart.ee
Pikk 22, Tallinn 10133
Tel 660 4772, 518 7812
info@folkart.ee
Kujundus ja trükk: Vali Press OÜ